

اتبعون اهديكم سبيلا الرشاد

والله يهدى من يشاء الى صراط مستقيم ديني ، علمي ، ادبي ، سياسى هفتادق جموعة اسلاميه در

صاحب ودمبر مسئول : ع . اشرف ارباب

طاری اوئىچە ئانك اعراض طبىعىيەسىدىن اولان نوبىتلر باشلار . قطعاً وجودى اوليمان موهومات بور حقيقىت ئابىتە شکانى آلهرقى مىرىاضى دماغ فاسدىنى تضييق ايدىر . بو تضييقى متعاقب دين مىين عليهندە بىر طاقىم هذيانلار بىر بىرىنى ولى ايلر .

يازق كە بعض سادە دىللارده بورىزەلرە ، بورىزەلرە سايم بىرقانڭ مەھىسىلەر ئەنلىك زىدە اجتىهادى نظرىلە باقىورلار و بورىزەلرە صورتە دىنيا و آخر تلىرىنى بىرباد ايدىسۈرلەر .

عافيت مادىيە يە طارى اولان خىلى كۆستە جىك بىر مقياس المخارە موجود اولىقىتىن آنڭ سلامەتىن اخحرافى جابوچى اكلاشىلىور . كاشكى ئالىدە عافيت معنوييە اصابت ايدن خىلى دە كۆستە جىك بىر مقياس او لايدى ! او زمان دين مىين حقىقىنە عقل و حكىمت نامنە اورتەيە سورىلەن ياؤەلرەك هذيان مۇمۇمدەن بىشىقە بىرىشى اولمەنلىنى بىك قولاي اكلاشىلىر ايندى . نىسالاھ العافية في الدين والدنيا والآخرة .

فرىد

اڭبىشىان

ادبىيات دىنەيەدىن :

زمن مە لايىتاھىت

— روزنامە مەدن —

سوڭ بەھار ساڭتە وېنېھ اقشامىلە طبىعى سوسلە بوردى ؛ حىيات مەدىنتىك كورولتولىنىن اوذاق ، وھىرائىكىر كوشەسىنە صىغىنەمىش انىزا كاھەن جىقىدم ئىصە ، ئاطب چەنلىرك اوزرىنەدە ايلەلمەد ...

روزكار بوسپوتون دورمىشدى ، شمسىك آتشىن ، بىويوك كەرسى غىربىدە كىشكىن وەمعىن محىطىلە افتقى ئال سېنە نە ياصلانەرق ، بولندىيەن بىردىن كىنىش سىردى ئارە ايلە آېرىلىش اراضى ئىعىدە اوزرىنەدە دېنلىك بوردى ...

اوستىمەدىكى آسمان ، او كەمەدىكى وسیع دىكز ، شرق و جنوب افقلىرىنى حدود دلایان عالي ، مەھىب داغلىر ، نەھايىتلىرى - يىسلە ئەچىنەدە غائب او لوب كىدىن سەھىرالىر ، حاصلى بىتونن طبىعت محىطە درىن بىرىشكۈن ئەشتىكە ، حرمەتكار بىراستىراق خىال انىكىز ئەچىنە آتشىلى . خەنەم كۈنىش كەنگەر ئەغوان اشۇءە و اپىدىتىنى بلە بوردى .

بىلەم نەدن بواشقىام ، بىن دەدە بىستىنا بىر جالت واردى . محىطك بىر آسود كىسىدىن ، عظمت و قورىنىن ، ئەكىرت ناز كەنەنەن بىكادە بىبىك بىر حىصە آيرلىشىدى . صانىكە ، بىأال كۈنىش كەنلىرى تاروچىك ، دىماغىك اعمافە ئەكتەر كەنلىرى او راسنى دە نورلاندىرىپور ، او رادە ، اندىشەلرەك و بەعېنى دېكىنى ، المى شەھەلرەك صالامقى ، سوپىلەنمك اىستەدىكى نىم مظلىم كوشەلرە ئەلسەتساز و دوا كار او قشا بوردى .

مەفكىرە مەدە بىرسەت ، نە-يەقىنى اھاتە و مەكەن دەن عاجز او لەيەن منور بىرسەت واردى . وجودم مادىيەدىن ، آنڭ قىدىلەنەن ، آڭغاۋەن قورتىپەپور كېنى كەنلىرى ئەيدى . آفاق بىسەمە يە باقدېقە فەتكەن ، نەھەنەلە رەقاقت ايدەلەك ، آنلىرى كەنديھە ئېكى شەھەل ئېرى يابارق تا اورالىه اوچقى ، يۈكىلەنمك اىستەرمە . سما زىرىن خطوطاھ منقش مايىلەكى وھرىشىشى ، حتى ئابىويوك الملى ، ئەسپىاه شەھەلرە ئەھاتە و غائب ايدە جىك وسعت و عەلمەت بىكرا ئېسەيلە دوجى دەعوت

طبىعىيە يە ، طبىھ چالىشوب « نەدىسۈن » كېيى بىرمۇجد ، « ئەرلىيغ » كېيى بىر كاشف اولىكىزىدە سزە نىچۇن اولىكىزىمى دىدىيەلر ؟ حال بىك چوقى كېمىسەلر عقللىرىنى بىر وادىلەرە استعمال اتىپورلار . بىتون قواى ذەنئەلەرنى موجۇدىت مەلیھە مەنك رىكىي اولان ئەن مقدس بىرىشىك ھەمنە ، يەقدىرتك اىقاد اىتىدىكى بىر نورك اطفاسىنە حىصر ايدىپورلار . فقط امین او لىسونلارك جىناب حق آنلارك بومىساعىدىسىنە رەغمًا او زورى قىامتە قدر سوندۇر مىھىجىكدر .

— بىك اعـلا اما فعالىتىنە بىر چوقق قىيودك زېبىنى اولان عقللىك نە خىرى او لور . عقل تصرفاتىنە مطلق اولىلى كە فعالىتىنە منتظر اولان فوائىد مادىيە و معنوييە حصول بولە بىلسۈن !

— فوائىد مادىيە خصوصىنى ، بىرىشى دىيەم ؛ فقط فوائىد معنوييە امىز نە سزە كەنلىرى اعتقدڭىز و جەھەلە عقللىك اطلاقىدىن دە بىرىشى اكلايەمام .

— نە دىمك ؟ مادام كە عقللىك كەنلى آنڭ انىكشافىلە قاڭىدر ؛ تقييد اىستەر مادىي او لىسون ، اىستەر معنوى ، بوانكشافە مانع دىكىيد ؟ اوراسنى بىلەم ؛ فقط دين خصوصىنە عقلە لىزۇمندىن فضله فعالىت و يەرىلىرسە عكسى قصىيە تىجلى ايدى . يەنى عقل كەلە دەكلى ، باعکس زوالە متوجه او لور . بونك تىجىھىسى دە هذيانە وارىر .

— ايشتە اكلايەمدىغىم ، اكلايەمە جەنم بىرسوز دەها .

— سزە صورارم ، مادام كە هەشىئىڭ ازدىياد فعالىتىنە على الاطلاق بىر فيض ، بىكال كورىپورسەكىز ، شوحالدە معيار صحىح عافىتىكز اولان حرارت عنزىزە كۈزك نېچۇن او توپ زىدى درجه دەن فضاه بىر درجه يە ارتقاىسىدىن تىخاشى ايدىپورسەكىز ؟ ، نەن دەن ئەن دە او توپ طقوزە ، قرقە طوغىرى چىقاراچق اسبابە توسل اتىپورسەكىز ؟ سزى دائماً او توپ يەنلى يى مخاوفە ئەمە مەجۇر ايدىن سبب نەر ؟ چۈنكە عافىتىكز بونكە قاڭىدر . حرارت اوچ درجه دەها يۈكىلسەنچە باشلارسەكىز موجودى معدوم ، معدومى موجود كورمەك ؟ خزىنە حافظە كىزىدە مەدخر و روابط منطقىيە ايلە يەكدىكىرىنە مىبوط اولان بىر طاقىم كەلاتك مقر ارض هذيان ايلە شىرازە ارتباطى كىسىلىر باشلارسەكىز او كەلما ئەل آووج آووج جەھەلەر ترتىب ايتىكە ؟

حرارتىكز او توپ زىدى رادەسىنە ئېكىن بىكى احوالك كافەسىدىن ازادە ئېدىكىز . باقىلوسە يەنە كەندى جەنسىنىن اكاك انضام ايدى ئېكى اوچ درجه ئەن بولىلە عظيم بىانقلاپى موجب اولمامىسى حتى عافىتى ، فيض حىـاتى ارتدىرىمى لازم كەلپر ئەيدى . حال بىك بى توپ زىدەلە امىز بىر عکس اولىدى . حرارت بىر درجه دەها يۈكىلسە جىك او لورسە نور حىاتىكز بىسبۇن سونە جىك ، يۈزىكىز دىنیادن آخر تە دونە جىك ! ايشتە بو انقلاب عظيم طوبى طوبى اوچ درجه ئەن تأثير فسونىسازى در .

طبق بونك كېيى عافيت معنوييە سزە كەنلىق فعالىت عقلييە نامنى و يەرىدىكىز شىئىك (باخصوص اعتقدڭىتە) شەرع شەريف ايلە معىن اولان درجه استقرارىلە قاڭىدر . عقللىك او درجه دەن اخحرافىلە در حال مناج معنوى يە اخحراف طارى او لور . مناج معنوى يە اخحراف

بر منظره ... یوق ، منظره دینز بوكا ، بحاشا ! ...
 قسوت و بیرون روحه ، ایندیگه تماشا :
 هر برطاشی بر نوچه جانسوز جسم ؟
 هر بر آغازندن کلیور بر آجی ماتم ؟
 آفاآف سیاهندن آسن ، صر صر سمناک ؟
 بر حفره فازیلش طوریور اور تهده ، مو حش ؟
 اطراف کمیکله طولو ، قورقولو ، مدھشن ...
 قاج عائله نک - کیم بیلیر - اقبال و امیدی
 بوقبره کومولدی ، بو درین حفره یه کیدی .
 واردق او درین حفره نک اطرافه طوردق ،
 تابوتی سکونت ایله ایندیردک او طوردق .
 ایشته او زمان باشلاדי تابوتک اینجندن
 هیچ طویمادیغم پک آجی بر صیحه شیون
 بر نوچه که سسیز کلیور ، آه ایدیوردی ؟
 بر وضع مهیانه ایله شویله دیبوردی :
 « عبرت سزه ! ای عالم فانیده قالانلر !
 عبرت ! ... باقیکز بن کبی دنیاده نه جانلر
 لذات و مسراتی ترک آیله دی ، اولدی ،
 بوقبره ، بومطمورة نسیانه کومولدی .
 کوشکلر ، یالیلر ، طنطه هر هپ هیچ ایمش آه ! ...
 بر کون ید قهار قضا آدمی نا کاه
 دور آیلر ایمش سودیکی ، ذوق آلدینی شیدن ،
 اموال و عیالندن او ، غافل یاشایورکن .
 اولمک .. او ، بنم عقل و خیالمند دکلندی ؛
 اذواق حیاتمند اوزاق بیریه ، شیمدی
 بر محبس تنکی یه بنی ترک ایده جکلر ؟
 صوکره براقوبده یا به یالکنر کیده جکلر .
 بر پارچه کفن ... ایشته بو ، هپ مال و منام ؟
 بی کس و غریب قالدی یازیق اهل و عیام ،
 دنیاده بنم قلامدادی هیچ برشیم ایواه ! ...
 آنجق بکا امید تسلى ، بوبوک الله ... »
 بر سونکو کبی روحه صایلاندی بو سوزلر ؟
 بر سوزکه طویان ، طاش بیله او لسه ینه تیتره .
 بر اویله تاثر که دها فضایی او لماز ؟
 بر اویله تاثر که صانیردم : او نو تو لماز ..
 پر حزن وتلهف اونی دفن آیله دک ، آرق
 کلندک .. او تاثر لری هپ اورده براقدق ؛
 طالدق ینه دریای شؤناتنه دهرک ،
 چکدی آجیسی بردن او تاثر ک ، او زهرک .

ایدرگی دور بر و بن آنک اعماقه باقدیقه ناتناهیلکی حس ایدر ، عادتاً کور مردم !
 اهیادرسز کوزلری بوسکله چور دیدکم زمان او ساحه ائمی صانکه میلیو نلرجه
 غایت اینجع مائی تولرک تکانهندن وجود بولش ده شیمدی آنلر بر برینی متعاقب
 و نهایت درینلکلره ، باشلانغیچی اولایان مؤید مساده لره دو غرو آجیلیور ،
 دامها آجیلیور ظن ایدردم ! هوای صاف ایله برابر ، آنک ذراتیله مزوچ
 او لهق کوکله ، مائی سایه ، بیسم و نوار شکار کونشه ، سیسلی واوزاق قیرلوه ،
 داغلره و کاشنک بوتون بوار کان عظمت و هبیق مواجهه سنده او قدر و ضیع ،
 اکن دلنشین قالیش دوشون شواؤ کمکه کی صولون شکوفه بجهکه عائد ، بورگمی
 چار پدیره حق قدر مؤثر ، درین بر محبت ، مربوطیت کیرد ، بایلیردی ...
 دامره بدیعه اتفق بر دها منتدار ، مبتلا ، آشنا کوزلرمه و رو جله
 سیر ایتمد :

کاشنات ! سانکه بر نقطه نورانی که : دست بدیعه کار قدرت بر زینت
 اولق او زره عدم مطلعک صحیفه دیجور و سیاهی او زرینه قویش ! بر کاستان
 فکرت که : ضیا شکوفه هی ، ائم نسیم خوشروانی ، و روح ، هردم ترانه ساز
 لایناهیت ، عنده بیدیر !

بومستشنا اقشاده ایشه بولله نامتناهی تاردن کلن درین بر زمزمه صامت ،
 بولله پرنور و ضیا بر کوزلک ، بولله مو نس ، جایستکار بربو بولک واردی .
 امار افده کی هر شیشی بیلور ، سویور ، حرمت ایدیوردم ، او خ ، شوارض
 بدیع و مطرا ایله شو پرنور و نار او لان از لیت - پیما سما ، آغوشنده فاضل ،
 سایی ، و مسعود یاشامق ایچین انسانلر ویرلش نه کزین بر محیط ایدی !
 شرق ، غرب ، زمین ، آسمان آیا غمزه ، روحزه صاچیلش خراش
 استفاده و سعادتیله نصل مختشم ، بی نهایه او کمکه او زانوب کیدیوردی .
 درین بر خشوع و منت اینجنه تاعماق موجود یقندن تیتره دم ، لایناهیتک
 زمزمه صامت کوشین بر مؤثیته روحه دیدی که :

« کونشک دوغدینی و کونشک با تدینی یرلر اللهکدر . هاتکی طرفه
 بافسه کز اللهک وجه ذاتی او جهتده در . الله واسع و علیم ! » [۱]

۳۲۸ ، کوزتیه على رضا سینیف

و لله المشرق والمغرب فايغا تولوا فثم وجه الله ان الله واسع عليم .
 (سوره جليله بقره)

تابوتک اینجندن ...

بر هائله ، بر موجه نالان ترجم ،
 برووله ، برسیل خروشان تلم ،
 بر مرنیه یاس او قویان کتلله سائی ...
 با لمد کیدیورلردی بوتون خائب و خاسر ،
 با قدم کیدیورلردی بوتون ساکت و ساکن
 سیمالری فریاد ایدیوردی کبی ، اکن
 بر صیحه خاموش آلم بوسکلیوردی ؟
 بر ناله جانکاه تأسف کلیوردی ...
 با قدم ده ناصلسه او توالي هجومه
 بن ده قایلوب دوشدم او کرداب غمومه :
 بر موکب موت ... اور تهده صندوقه تابوت ...
 بر شهقه نومید ... فقط صامت و مبهوت ...
 بر عالم هیچی یه بزی آلدی کوتوردی ؟
 هر کس او زمان قور قولو بر منظره کوردی .